

Πρότυπο Πιστοποίησης της Ποιότητας Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών

(Συμμόρφωση ως προς τα ESG και τον ν.4692/2020)

1. Στρατηγικός προγραμματισμός

Τα Ιδρύματα και οι Ακαδημαϊκές Μονάδες θα πρέπει να έχουν συντάξει κατάλληλη στρατηγική για την ίδρυση και παροχή Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών.

Ειδικότερα

Με απόφαση/εις Συγκλήτου, τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές τους μονάδες θα πρέπει να έχουν προσαρμόσει τη στρατηγική τους για την παροχή Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών και την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών τους σε υποδομές, υπηρεσίες, ανθρώπινο δυναμικό, διαδικασίες, χρηματικούς πόρους και συστήματα διαχείρισής τους. Στη στρατηγική τους θα πρέπει να προβλέπουν τα ενδεχόμενα οφέλη, αδυναμίες, ευκαιρίες ή κινδύνους από την εκτέλεσή τους και να προγραμματίζουν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την επίτευξη των στόχων τους.

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Στρατηγική Ιδρύματος
- Στρατηγική Ακαδημαϊκής Μονάδας, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει και σχέδιο αξιοποίησης και διαχείρισης εσόδων

2. Πολιτική Ποιότητας

Οι ακαδημαϊκές μονάδες θα πρέπει να συντάσσουν και να εφαρμόζουν Πολιτική Ποιότητας, η οποία να απορρέει από τη στρατηγική τους, να εξειδικεύεται στον τομέα της εφαρμογής ΞΠΣ και να συνοδεύεται από ετήσια στοχοθεσία Ποιότητας για την συνεχή βελτίωσή τους.

Ειδικότερα

Η πολιτική ποιότητας της ακαδημαϊκής μονάδας διατυπώνεται με τη μορφή δήλωσης, η οποία δημοσιοποιείται και εφαρμόζεται με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών. Έχει ως αντικείμενο την επιδίωξη ειδικών ετήσιων στόχων ποιότητας, σχετικών με τη διασφάλιση ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών που προσφέρει η ακαδημαϊκή μονάδα, συμπεριλαμβανομένων των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών. Για την υλοποίηση της πολιτικής αυτής, η ακαδημαϊκή μονάδα, εκτός των άλλων, δεσμεύεται να εφαρμόσει διαδικασίες που θα αποδεικνύουν την καταλληλότητα της δομής και της οργάνωσης του ΞΠΣ, την καταλληλότητα των προσόντων του διδακτικού προσωπικού καθώς και την ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών της ακαδημαϊκής μονάδας που έχει στελεχωθεί με κατάλληλο διοικητικό προσωπικό. Η ακαδημαϊκή μονάδα δεσμεύεται επιπλέον να διενεργεί ετήσια εσωτερική αξιολόγηση του ΞΠΣ σε συνεργασία της ΟΜΕΑ με τη ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος.

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Κείμενο Πολιτικής Ποιότητας
- Στοχοθεσία Ποιότητας (εφαρμογή μεθοδολογίας S.M.A.R.T)

3. Σχεδιασμός, έγκριση και παρακολούθηση της ποιότητας των ΞΠΣ

Ειδικότερα

Οι ακαδημαϊκές μονάδες σχεδιάζουν τα Ξενόγλωσσα Προγράμματα Σπουδών τους, στο πλαίσιο μιας συντεταγμένης διαδικασίας. Στον σχεδιασμό αυτό, προσδιορίζονται η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία, η ταυτότητα και ο προσανατολισμός των προγραμμάτων σπουδών, οι στόχοι, τα γνωστικά αντικείμενα, η δομή και η οργάνωσή τους, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα και τα επιδιωκόμενα επαγγελματικά προσόντα σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό και Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης. Τα παραπάνω στοιχεία θα πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη και να αποτελούν αντικείμενο της μελέτης σκοπιμότητας, η οποία, εκτός των άλλων, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη: τη στρατηγική του Ιδρύματος, την εμπειρία εξωτερικών φορέων από την αγορά εργασίας, την ομαλή μετάβαση των φοιτητών σε όλα τα στάδια σπουδών, τον προβλεπόμενο όγκο σπουδών σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων, τη δυνατότητα παροχής ευκαιριών εργασιακής εμπειρίας στους φοιτητές, τη σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα, τη διεθνή εμπειρία σε όμοιου γνωστικού αντικειμένου προγράμματα σπουδών, το σχετικό θεσμικό πλαίσιο και την επίσημη διαδικασία έγκρισης του προγράμματος από το Ίδρυμα.

Η διαδικασία έγκρισης ή αναθεώρησης των προγραμμάτων περιλαμβάνει έλεγχο της τήρησης των βασικών απαιτήσεων του προτύπου από τη ΜΟΔΙΠ.

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Απόφαση Συγκλήτου για την ίδρυση του ΞΠΣ (παρ.2, 3 & 5 άρθρου 82 του ν. 4692/2020)
- Οδηγός Ξενόγλωσσου Προγράμματος Σπουδών (δίγλωσσος, στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα)
- Περιγράμματα μαθημάτων
- Διδακτικό προσωπικό (ονομαστικός κατάλογος με γνωστικά αντικείμενα, σχέση εργασίας, ανάθεση διδακτικού έργου στο ΞΠΣ και σε άλλα ΠΣ)
- Ειδικά πρωτόκολλα ή μνημόνια συνεργασίας
- Μελέτη σκοπιμότητας
- Πρακτικό ΜΟΔΙΠ

4. Φοιτητοκεντρική μάθηση στη διδασκαλία και αξιολόγηση των φοιτητών

Ειδικότερα

Κατά την εφαρμογή της φοιτητοκεντρικής μάθησης και διδασκαλίας, η ακαδημαϊκή μονάδα

- ✓ *σέβεται τη διαφορετικότητα των φοιτητών και φροντίζει τις ποικίλες ανάγκες τους υιοθετώντας ευέλικτες μαθησιακές κατευθύνσεις*
- ✓ *μελετά και χρησιμοποιεί διαφορετικούς τρόπους διδασκαλίας, ανάλογα με την περίπτωση*
- ✓ *χρησιμοποιεί ποικιλία παιδαγωγικών μεθόδων με ευέλικτο τρόπο*
- ✓ *αξιολογεί τακτικά τους τρόπους παράδοσης και εφαρμογής παιδαγωγικών μεθόδων και επεμβαίνει ρυθμιστικά για τη βελτίωσή τους*
- ✓ *αξιολογεί τακτικά την ποιότητα και αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου, όπως τεκμηριώνεται ιδίως από την αξιολόγησή του από τους φοιτητές*
- ✓ *ενισχύει την αίσθηση αυτονομίας του φοιτητή, ενώ, παράλληλα, εξασφαλίζει επαρκή καθοδήγηση και την υποστήριξή του από τον καθηγητή*

- ✓ προωθεί τον αμοιβαίο σεβασμό στη σχέση φοιτητή – καθηγητή
- ✓ εφαρμόζει διαδικασίες για τη διαχείριση των φοιτητικών παραπόνων

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Έντυπα ερωτηματολόγια για την αξιολόγηση από τους φοιτητές
- Κανονισμός λειτουργίας μηχανισμού διαχείρισης παραπόνων και ενστάσεων φοιτητών
- Κανονισμός λειτουργίας θεσμού ακαδημαϊκού συμβούλου
- Αναφορά των μεθόδων διδασκαλίας και αξιολόγησης των φοιτητών

5. Εισαγωγή, φοίτηση, αναγνώριση ακαδημαϊκών προσόντων και απονομή τίτλων πτυχίου και βεβαιώσεων δεξιοτήτων των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών

Ειδικότερα,

Μέσω των εσωτερικών κανονισμών που διέπουν τις σπουδές των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών, θα πρέπει να ρυθμίζονται όλα τα θέματα από την έναρξη έως το πέρας αυτών. Ενδεικτικά:

- ✓ Τα κριτήρια επιλογής των εισακτέων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατά τον νόμο
- ✓ τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των φοιτητών
- ✓ τα θέματα πρακτικής άσκησης
- ✓ η γλώσσα διδασκαλίας
- ✓ η διαδικασία απονομής και αναγνώρισης των τίτλων, της χρονικής διάρκειας των σπουδών, των προϋποθέσεων για την προαγωγή και διασφάλιση της προόδου των φοιτητών στις σπουδές τους, καθώς και
- ✓ οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ενίσχυση της κινητικότητάς τους

Οι ορθές διαδικασίες αναγνώρισης των σπουδών βασίζονται στις σχετικές ακαδημαϊκές πρακτικές για την αναγνώριση της μεταφοράς πιστωτικών μονάδων μεταξύ διαφορετικών τμημάτων και Ιδρυμάτων της Ευρώπης, κατά τρόπο ανάλογο προς τις αρχές της Σύμβασης Αναγνώρισης Ακαδημαϊκών Προσόντων της Λισσαβόνας. Η αποφοίτηση σηματοδοτεί την ολοκλήρωση της περιόδου των σπουδών. Οι φοιτητές παραλαμβάνουν τα σχετικά έγγραφα, που περιγράφουν την ειδίκευση που απέκτησαν και τα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία πέτυχαν, όπως επίσης και το πλαίσιο γνώσεων, τη βαθμίδα, το περιεχόμενο και το επίπεδο των σπουδών που ακολούθησαν και ολοκλήρωσαν επιτυχώς (παράρτημα διπλώματος).

Όλα τα παραπάνω πρέπει να δημοσιοποιούνται στο πλαίσιο του Οδηγού Σπουδών.

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Ξενόγλωσσου Προγράμματος Σπουδών (απόφαση Συγκλήτου)
- Κανονισμός σπουδών, πρακτικής άσκησης, κινητικότητας, εκπόνησης εργασιών
- Έντυπο παράρτημα διπλώματος

6. Διασφάλιση υψηλής ποιότητας του διδακτικού προσωπικού των ΞΠΣ

Ειδικότερα

Η ακαδημαϊκή μονάδα και το ίδρυμα θα πρέπει να μεριμνούν για την αριθμητική επάρκεια του διδακτικού προσωπικού, την προσήκουσα αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, τις κατάλληλες κατηγορίες προσωπικού (και ως προς την εκάστοτε ξένη γλώσσα διδασκαλίας), τα κατάλληλα γνωστικά αντικείμενα, τον δίκαιο και αντικειμενικό τρόπο επιλογής, τις υψηλές ερευνητικές επιδόσεις, την κατάρτιση-επιμόρφωση, την πολιτική ανάπτυξης προσωπικού/συμμετοχή σε κινητικότητα, συνέδρια, εκπαιδευτικές άδειες κατά το νόμο.

Ειδικότερα, η ακαδημαϊκή μονάδα θα πρέπει: να οργανώνει και να ακολουθεί σαφείς, διαφανείς και δίκαιες διαδικασίες για την επιλογή προσωπικού με τα κατάλληλα προσόντα καθώς και να παρέχει συνθήκες απασχόλησης με σεβασμό στη σημασία της διδασκαλίας και έρευνας, να προσφέρει ευκαιρίες και να προωθεί την επαγγελματική εξέλιξη του διδακτικού προσωπικού, να ενθαρρύνει την ακαδημαϊκή δραστηριότητα, έτσι ώστε να ενισχύεται η σύνδεση εκπαίδευσης – έρευνας, να ενθαρρύνει την καινοτομία στις διδακτικές μεθόδους και τη χρήση νέων τεχνολογιών, να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της ποσότητας και ποιότητας του ερευνητικού έργου των μελών της ακαδημαϊκής μονάδας, να εφαρμόζει τις διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας του διδακτικού προσωπικού και του λοιπού προσωπικού (τήρηση των απαιτήσεων παρουσίας, επιδόσεων, αυτοαξιολόγησης, επιμόρφωσης κ.λπ.), να εφαρμόζει πολιτικές προσέλκυσης μελών ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου.

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Διαδικασίες και κριτήρια επιλογής διδακτικού προσωπικού
- Κανονισμοί ή συμβάσεις εργασίας, υποχρεώσεις
- Πολιτική υποστήριξης και ανάπτυξης προσωπικού
- Επιδόσεις του διδακτικού προσωπικού σε επιστημονικό –ερευνητικό και διδακτικό έργο

7. Μαθησιακοί πόροι και φοιτητική στήριξη των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών

Ειδικότερα

Τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές τους μονάδες πρέπει να διαθέτουν επαρκείς πόρους και μέσα, προκειμένου να υποστηριχθεί η μάθηση και η εν γένει ακαδημαϊκή δραστηριότητα, ώστε να προσφέρουν στους αλλοδαπούς φοιτητές των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών το βέλτιστο δυνατό επίπεδο σπουδών. Τα ποικίλα αυτά μέσα μπορεί να είναι υποδομές όπως, λ.χ., βιβλιοθήκες, αίθουσες μελέτης, εκπαιδευτικός και επιστημονικός εξοπλισμός, υπηρεσίες πληροφορικής και επικοινωνιών, υποστηρικτικές ή συμβουλευτικές υπηρεσίες. Για τη διάθεση και κατανομή των πόρων λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες του συνόλου και των επί μέρους αλλοδαπών φοιτητών (π.χ. πλήρους ή μερικής απασχόλησης, εργαζόμενοι φοιτητές, φοιτητές με αναπηρίες), η ενίσχυση της φοιτητοκεντρικής μάθησης καθώς και η υιοθέτηση ευέλικτων τρόπων μάθησης και διδασκαλίας. Οι υποστηρικτικές δραστηριότητες και οι χώροι μπορούν να οργανωθούν με διάφορους τρόπους, ανάλογα με το εσωτερικό θεσμικό πλαίσιο. Ωστόσο, η εσωτερική διασφάλιση ποιότητας αποδεικνύει αφενός μεν την ποσότητα και την ποιότητα των διαθέσιμων υποδομών και υπηρεσιών, αφετέρου δε ότι οι φοιτητές είναι ενήμεροι για τις υπηρεσίες που τους παρέχονται. Ο ρόλος του υποστηρικτικού και διοικητικού προσωπικού είναι σημαντικότατος σε ό,τι αφορά τις υπηρεσίες στήριξης και, κατά

συνέπεια, το προσωπικό αυτό πρέπει να είναι εξειδικευμένο και να του παρέχονται δυνατότητες ανάπτυξης των ικανοτήτων του.

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Σύμβαση ασφαλιστικής κάλυψης αλλοδαπών φοιτητών
- Επίπεδο, δομή, οργανωτική διάρθρωση Μονάδας υποστήριξης αλλοδαπών φοιτητών (Απόφαση Συγκλήτου)
- Διοικητικό προσωπικό υποστήριξης του Ξενόγλωσσου Προγράμματος Σπουδών (θέσεις εργασίας, προσόντα, αρμοδιότητες).
- Ενημερωτικό υλικό προς τους φοιτητές για τις υπηρεσίες που τους παρέχονται (στην αγγλική γλώσσα)

8. Συλλογή, ανάλυση και χρήση πληροφοριών για την οργάνωση και λειτουργία των ΞΠΣ

Ειδικότερα

Οι αποτελεσματικές διαδικασίες συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών σχετικά με Ξενόγλωσσα Προγράμματα Σπουδών τροφοδοτούν με στοιχεία το εσωτερικό σύστημα διασφάλισης ποιότητας. Οι πληροφορίες που συλλέγονται εξαρτώνται, ως ένα βαθμό, από το είδος της πιστοποίησης, δηλαδή αν είναι αρχική ή κανονική. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν: οι βασικοί δείκτες για το προφίλ του φοιτητικού πληθυσμού, την πορεία φοίτησης και τις επιδόσεις, τις επιτυχίες και τα ποσοστά εγκατάλειψης σπουδών, η ικανοποίηση των φοιτητών για το πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθούν, η διαθεσιμότητα μαθησιακών πόρων και φοιτητικής στήριξης, η μελλοντική σταδιοδρομία των αποφοίτων. Κατά την αρχική πιστοποίηση θα πρέπει να είναι συμπληρωμένα τα στοιχεία της ταυτότητας και δομής του προγράμματος σπουδών (πεδία στο ΟΠΕΣΠ: M4001 - M4030, M4033 - M4038 και M4127 - M4133)

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Αναφορά του ΟΠΕΣΠ έναρξης Ξενόγλωσσου Προγράμματος Σπουδών
- Λειτουργία πληροφοριακού συστήματος για τη συλλογή διοικητικών δεδομένων εφαρμογής του προγράμματος σπουδών (φοιτητολόγιο)

9. Δημόσια Πληροφόρηση για τα Ξενόγλωσσα Προγράμματα Σπουδών

Ειδικότερα

Οι πληροφορίες για τις δραστηριότητες των ΑΕΙ είναι χρήσιμες για τους υποψηφίους, αλλά και τους σημερινούς φοιτητές, όπως επίσης και για τους αποφοίτους, άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και το κοινό. Συνεπώς, τα Ιδρύματα και οι ακαδημαϊκές τους μονάδες παρέχουν πληροφόρηση για τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένων των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών που προσφέρουν, τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τους τίτλους που απονέμουν, τις εφαρμοζόμενες διδακτικές και μαθησιακές διαδικασίες, όπως και εκείνες που αφορούν στην αξιολόγηση, τα ποσοστά επιτυχίας στις εξετάσεις και τις μαθησιακές ευκαιρίες που προσφέρουν. Πληροφόρηση παρέχεται, κατά το δυνατόν, και για τις προοπτικές επαγγελματικής απασχόλησης των αποφοίτων τους.

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Εξειδικευμένος χώρος στην ιστοσελίδα του Τμήματος για την προβολή του Ξενόγλωσσου Προγράμματος Σπουδών
- Δίγλωσση έκδοση του ιστοχώρου με πληρότητα, σαφήνεια και αντικειμενικότητα των πληροφοριών
- Διαδικασία συντήρησης της ιστοσελίδας

10. Περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών

Ειδικότερα

Η τακτική παρακολούθηση, ο έλεγχος και η αναθεώρηση των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών στοχεύουν στη διατήρηση του επιπέδου των εκπαιδευτικών παροχών και στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος για τους φοιτητές. Στα ανωτέρω συμπεριλαμβάνεται η αξιολόγηση: του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο οικείο γνωστικό αντικείμενο ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του προγράμματος, των μεταβαλλόμενων αναγκών της κοινωνίας, του όγκου εργασίας, της πορείας και της ολοκλήρωσης των σπουδών, της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών αξιολόγησης των φοιτητών, των φοιτητικών προσδοκιών και αναγκών καθώς και της ικανοποίησής τους από το πρόγραμμα σπουδών τους, του μαθησιακού περιβάλλοντος, των υποστηρικτικών παροχών και της καταλληλότητάς τους για το αναφερόμενο πρόγραμμα. Τα προγράμματα σπουδών εξετάζονται και αναθεωρούνται τακτικά με τη συμμετοχή των φοιτητών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Γίνεται ανάλυση των πληροφοριών που συλλέγονται και ακολουθεί η προσαρμογή του προγράμματος σύμφωνα με τα νέα στοιχεία.

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Διαδικασία για την επανεκτίμηση, την αναπροσαρμογή και την επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων
- Διαδικασία για την άρση των αρνητικών σημείων και τη βελτίωση του γνωστικού αντικείμενου και της μαθησιακής διαδικασίας
- Μηχανισμοί ανατροφοδότησης της στρατηγικής και της στοχοθεσίας ποιότητας του ΞΠΣ και σχετικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων (φοιτητές, εξωτερικοί φορείς)

11. Περιοδική εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των Ξενόγλωσσων Προγραμμάτων Σπουδών

Ειδικότερα

Η παραπέρα κατά τον νόμο περιοδική πιστοποίηση των ΞΠΣ οργανώνεται από την ΕΘΑΑΕ και πραγματοποιείται πάλι με διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης από επιτροπές ανεξάρτητων εμπειρογνομημόνων. Η πιστοποίηση του προγράμματος σπουδών, βάσει των εκθέσεων αυτών των επιτροπών, παρέχεται από την ΕΘΑΑΕ για συγκεκριμένη διάρκεια, μετά τη λήξη της οποίας πραγματοποιείται επαναπιστοποίησή του. Η πιστοποίηση ποιότητας των ΞΠΣ λειτουργεί ως μέσο εξακρίβωσης της συμμόρφωσης του προγράμματος σπουδών με τις απαιτήσεις του προτύπου και ως καταλύτης για τη βελτίωσή του, ενώ μπορεί, επιπλέον, να προσφέρει νέες προοπτικές στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των απονεμόμενων τίτλων. Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα οφείλουν

να λαμβάνουν σταθερά υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη συνεχή βελτίωση του προγράμματος.

Πρόσθετο υλικό τεκμηρίωσης

- Αξιοποίηση των συστάσεων της εξωτερικής αξιολόγησης της ακαδημαϊκής μονάδας ή/και του Ιδρύματος για την ίδρυση και διαδοχική βελτίωση της λειτουργίας του ΞΠΣ (αναφορά στο σχέδιο δράσης)